

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації»**

23-24 квітня 2026 року

Біла Церква
2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 23-24 квітня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 286 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Вітальне слово учасникам конференції:

Шуст О.А. ректор Білоцерківського національного аграрного університету, д-р екон. наук, професор

Ковальчук І.В., декан соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету, кандидат юридичних наук, доцент

ЗМІСТ

Секція 1. Виклики сучасної науки: соціально-історичні, культурологічні, політологічні та філософські аспекти

Мельник Л.М. Педагогіка підтримки проти «культури стресу»: філософські аспекти сучасної вищої школи.....	6
Пасічник Н.С. Меморіалізація козацької доби в міському просторі (на прикладі м.Біла Церква)...	8
Грек І.М. Аграрні культи та обрядовість у структурі української духовної культури: від традиції до сучасності.....	12
Ордіна Л.Л. Життєтворче середовище як фактор розвитку студентів ЗВО.....	14
Ярмола О.В., Велика К.І. Філософські основи формування античної науки.....	17
Дужа І.А. Міжнародна підтримка України: політичні механізми та ефективність.....	21
Лобачова С.В., Григорська Т.Г. Проблеми збереження національної ідентичності українців в умовах білінгвізму та шляхи їх вирішення.....	26

Секція 2 Новітні тенденції розвитку юридичної науки та законодавства в умовах євро інтеграції

Ковальчук І.В. Правове регулювання «зелених» податків у системі міжнародного економічного права: досвід єс та перспективи для України.....	32
Бровко Н.І. Роль медіасфери у процесі євроінтеграційної розбудови держави.....	35
Кушакова-Костицька Н.В. Стійкість як результат наукового підходу: зміцнення інтерфейсу "наука-політика" в ЄС.....	38
Костицький М.В., Кушакова-Костицька Н.В. Роль науки у формуванні стратегії стійкості Європейського Союзу.....	44
Ванджурак Р.В. Встановлення істини в межах дискреційних повноважень суб'єктів правозастосування: гносеологічний аспект.....	49
Тіхонов А.М. Цивільно-правові способи захисту прав інтелектуальної власності в умовах цифровізації: виклики та інновації.....	53
Поляруш-Сафроненко С.О. Спільна сумісна власність об'єднаних територіальних громад.....	57
Тимощук О.Г. Роль інституцій Європейського Союзу у формуванні стандартів захисту прав людини у сфері трудової міграції.....	62
Терещук М.М. Конституційно-правовий статус глави уряду в країнах Східної Європи.....	65
Макарчук В.В. Приховані зміни у реформуванні Бюро економічної безпеки України: правовий аналіз.....	68
Линник Т.В. Територіальна громада та шкода, спричинена російською агресією.....	71
Сокиринська О.А. Міжнародно-правова регламентація дотримання прав біженців під час збройних конфліктів.....	75
Ломакіна І.Ю. Трансформація трудового права України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.....	79
Мельник В.О. Правові аспекти продовольчої безпеки в Україні з урахуванням стандартів ЄС...	81
Аргат Я.П. Правова природа та значення шлюбного договору у сучасному сімейному праві.....	83
Настіна О.І. Публічні платформи закупівель як прозорий механізм боротьби з корупцією в земельно-правовій сфері.....	85
Сімакова С.І. Корупційні ризики під час митного контролю та декларування товарів в Україні під час воєнного стану: виклики та шляхи мінімізації.....	89

Клочко В.М. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування: сутність та особливості.....	91
Малишко І.В. Сучасні тенденції розвитку соціального захисту в умовах євроінтеграції України.....	95
Звонарьов О.Ю. Перспективи розвитку кримінального законодавства України у повоєнний період.....	98
Єфремова І.І. Виклики рекодифікації цивільного законодавства.....	101
Пахомова А.О. Щодо питання інституту присяжних у цивільному судочинстві.....	106
Ярмоленко Ю.В. Правова природа штучного інтелекту як об'єкта інтелектуальної власності.....	109
Сердюченко О.В. Електронне урядування в Україні.....	111
Домбровська О.В. Імплементація практики Європейського суду з прав людини в Україні: системні проблеми та шляхи їх подолання.....	113
Степанцова К., Бровко Н.І. Свобода пересування в умовах воєнного стану: Україна та міжнародний досвід.....	117
Яценко О.О., Бровко Н.І. Мобілізаційний процес в Україні в умовах Євроінтеграції.....	121
Яценко М.В., Бровко Н.І. Право на свободу слова: межі та проблеми.....	124
Пашенко В.В., Аргат Я.П. Правове регулювання діяльності фоп: переваги, ризики та відповідальність.....	126
Фролова К.А., Аргат Я.П. Правове регулювання банкрутства в Україні.....	130
Кузьомко Т.Р., Сокиринська О.А. Аналіз правового режиму чорноморських проток та їх значення для України під час війни.....	132
Головатюк А.В., Стрій В.В., Хом'яченко С.І. Трансформація інституту судових витрат у господарському процесі України в контексті євроінтеграційних процесів.....	138

Секція 3 Література, мова, переклад: лінгвістичний та методичний аспекти

Ігнатенко В.Д. Використання штучного інтелекту у перекладацькій діяльності: рекомендації та професійні стратегії.....	141
Погоріла С.Г. Кейс-метод як інструмент формування етичної відповідальності у професійному мовленні студентів аграрних спеціальностей.....	145
Тимчук І.М. Інтеграція генеративного штучного інтелекту Gemini у викладанні української мови за професійним спрямуванням: методика та виклики.....	149
Межов О.Г. Функційні вияви апозитивем-номенів озброєння в сучасному медіа просторі.....	153
Цвид–Гром О.П. Еколінгвістичні параметри мовної стійкості в умовах сучасних геополітичних та соціокультурних викликів.....	157
Резнік В.Г. Фразеологічні одиниці як дидактичний ресурс формування міжкультурної компетентності студентів у процесі навчання німецької мови.....	161
Дем'яненко О.О. Методика розвитку іншомовної компетентності здобувачів у зво аграрного спрямування.....	165
Дячук О.В. Міжкультурна специфіка вербальної комунікації.....	169
Марчук В.В. Аналіз структурних компонентів та динамічні характеристики ціннісних орієнтацій особистості.....	172
Столбецька С.Б. Формування термінологічної компетентності майбутніх перекладачів аграрної галузі (на матеріалі французької мови).....	175
Карпенко С.Д. Освіта для людей з особливими потребами: компетенції та виклики.....	178
Зелінська В.А. Лексичний підхід у вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням: переваги та недоліки.....	181

інтересів. З одного боку, вони виступають фінансовою основою функціонування судової влади, забезпечуючи матеріально-технічну можливість здійснення правосуддя. З іншого — виконують важливу регулятивну роль, стимулюючи суб'єктів господарювання до відповідального ставлення до своїх процесуальних прав. В умовах євроінтеграції значення цього інституту посилюється через його здатність бути інструментом «процесуальної економії», що спрямована на розвантаження судової системи шляхом сприяння позасудовому врегулюванню спорів та недопущення необґрунтованого навантаження на господарські суди.

Таким чином, новітні тенденції розвитку інституту судових витрат у господарському процесі України, зумовлені євроінтеграційним вектором, полягають у його трансформації із суто фіскального інструменту в дієвий механізм забезпечення процесуальної дисципліни, пропорційності та реальної доступності правосуддя для суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Балюк І. А. Господарське процесуальне право: Навчально-методичний посібник. Київ: КНЕУ. 2002. 480 с.
2. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 6, ст.56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.
3. Коваленко Т.С. Сутність та функції судових витрат у господарському процесі. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. № 1062. Серія «Право». Випуск № 14. 2013. С. 201–203.

СЕКЦІЯ 3

ЛІТЕРАТУРА, МОВА, ПЕРЕКЛАД: ЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТИ

УДК 81'25:004.8

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ПРОФЕСІЙНІ СТРАТЕГІЇ

Ігнатенко В.Д.

кандидат педагогічних наук., доцент,

завідувач кафедри романо-германської філології та перекладу

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. розглядається використання ChatGPT у перекладацькій діяльності як інструмента штучного інтелекту. Проаналізовано його переваги, обмеження та ризики, зокрема необхідність критичного оцінювання результатів і дотримання конфіденційності. Визначено основні професійні стратегії ефективної інтеграції ChatGPT у перекладацьку практику

Ключові слова: штучний інтелект, ChatGPT, переклад, пост-редагування, CAT-інструменти, перекладацькі стратегії.

За даними Nimdzi Insights, сучасний перекладацький ринок швидко трансформується під впливом цифрових технологій і штучного інтелекту. Переклад дедалі більше інтегрується у глобальні виробничі процеси, а роль перекладача змінюється від виконавця до експерта з мовної якості та локалізації.

Наявність штучного інтелекту у перекладацькій індустрії дедалі частіше розглядається не як недолік, а як ефективний інструмент у руках кваліфікованого перекладача-редактора. Світ поступово адаптується до співіснування зі штучним інтелектом, і замість протидії більшість сучасних науковців, зокрема у галузі лінгвістики, дедалі активніше осмислюють принципи його інтеграції у процес перекладу.

Одним із найпоширеніших таких інструментів є ChatGPT, який базується на великих мовних моделях і здатен виконувати широкий спектр завдань, пов'язаних із обробкою тексту. Рекомендації експерта з технологій Уве Мюгге дозволяють систематизувати підходи до ефективного

використання цього інструменту в професійній діяльності перекладача, визначити його переваги, обмеження та умови оптимального застосування.

Передусім важливо наголосити на необхідності критичного оцінювання результатів, згенерованих ChatGPT. Незважаючи на високий рівень мовної компетентності, модель може припускатися так званих «галюцинацій», тобто створювати неправдиву, неточну або вигадану інформацію. У перекладацькій практиці це становить серйозну проблему, оскільки точність передачі змісту є базовим принципом професійної діяльності. Відтак перекладач повинен виконувати не лише функцію створення тексту, а й роль редактора та контролера якості, ретельно перевіряючи кожен фрагмент отриманого перекладу.

Не менш важливим аспектом є використання розширених версій мовної моделі, таких як Plus або Pro. Вони забезпечують доступ до додаткових функцій, зокрема можливість аналізу термінології, створення стайлгайдів та роботи з прикладами перекладів. Це значно підвищує ефективність роботи перекладача, дозволяє досягати більшої узгодженості тексту та наближати результат до професійних стандартів. Таким чином, використання розширених можливостей штучного інтелекту сприяє оптимізації робочого процесу.

Окремої уваги заслуговує питання конфіденційності даних. У процесі перекладу часто використовуються тексти, що містять чутливу або комерційно важливу інформацію. У зв'язку з цим рекомендується або вимикати функцію навчання моделі на основі введених даних, або використовувати тимчасові чати. Це дозволяє мінімізувати ризики витоку інформації та забезпечити дотримання професійної етики перекладача.

Важливим інструментом підвищення якості перекладу є створення глосаріїв для конкретних проєктів. Використання уніфікованої термінології дозволяє забезпечити послідовність і точність перекладу, особливо в спеціалізованих галузях. ChatGPT здатен ефективно працювати з такими

глосаріями, враховуючи їх у процесі генерації тексту, що значно зменшує кількість термінологічних помилок і сприяє стандартизації результатів.

Поряд із глосаріями важливу роль відіграють стайлгайди, які визначають загальні принципи стилю перекладу, включаючи тональність, регістр мовлення, граматичні та лексичні особливості. Модель здатна створювати стайлгайди на основі наданих текстів або пам'яті перекладів і дотримуватися заданих параметрів у подальшій роботі. Це особливо важливо при виконанні великих проєктів, де необхідно забезпечити стилістичну єдність тексту.

Ефективне використання ChatGPT також передбачає його інтеграцію з традиційними CAT-інструментами. Останні забезпечують розширені можливості контролю якості, зокрема пошук помилок, управління пам'яттю перекладів і збереження попередніх варіантів тексту. У такому поєднанні ChatGPT виступає як допоміжний інструмент, який доповнює функціональність CAT-систем, але не замінює їх повністю.

Ключовим фактором успішної роботи з ChatGPT є вміння формулювати ефективні запити, або промпти. Саме від якості поставленого завдання залежить точність і релевантність отриманого результату. Чітко сформульовані інструкції дозволяють враховувати контекст, специфіку тексту та потреби цільової аудиторії. У зв'язку з цим формується нова професійна компетенція — здатність ефективно взаємодіяти з інструментами штучного інтелекту.

Отже, ChatGPT є потужним інструментом, який відкриває нові можливості для перекладачів і сприяє підвищенню продуктивності їхньої роботи. Водночас його використання потребує дотримання низки умов, зокрема критичного підходу до результатів, забезпечення конфіденційності даних, використання глосаріїв і стайлгайдів, а також інтеграції з іншими професійними інструментами. У сучасних умовах перекладач має виступати не лише як мовний фахівець, а й як користувач інноваційних технологій,

здатний ефективно поєднувати традиційні методи роботи з можливостями штучного інтелекту.

Список використаних джерел

1. CIOL (Chartered Institute of Linguists). Seven top tips for translators using ChatGPT. URL: <https://www.ciol.org.uk/seven-top-tips-translators-using-chatgpt> (дата звернення: 14.04.2026).

2. Nimdzi Insights. The Nimdzi 100: Ranking of top language service providers. 2024. URL: <https://www.nimdzi.com> (дата звернення: 14.04.2026).

УДК 378.091.33-027.22:808.5

КЕЙС-МЕТОД ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННІ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Погоріла С.Г.

к.пед.н., доцент, доцент кафедри філології, педагогіки і методики викладання

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. Обґрунтовано дидактичний потенціал кейс-методу у формуванні етичної відповідальності студентів аграрних спеціальностей. Акцентовано увагу на галузево орієнтованих кейсах, спрямованих на розвиток нормативності мовлення, професійної доброчесності та відповідальності за результати професійної діяльності.

Ключові слова: кейс-метод, етична відповідальність, професійне мовлення, культура ділового спілкування, комунікативна компетентність.

У сучасних умовах аграрний сектор України орієнтований на інтеграцію в глобальний економічний простір, де комунікативні та етичні компетентності є важливим чинником професійної успішності.